

'Wij boeren zijn veel te

Akkerbouwers praten het marktsentiment de put in en zijn daarmee zelf mede verantwoordelijk voor de lage prijzen. Dat stelt akkerbouwer Piet Hermus. „Stop met elkaar napapegaaien, stop met het weggeven van je producten aan de handel, stop met de kruiperigheid. Dat is mijn boodschap.”

Akkerbouwer Piet Hermus (45) uit Zevenbergschen Hoek stuurde onlangs een pittige brief naar diverse vakbladen waarin hij stelde dat de akkerbouwers deels zelf verantwoordelijk zijn voor de te matige prijzen. „Ik liep al veel langer met deze gedachte rond. In een jaar als dit, weet je allemaal dat het wat minder wordt. Maar je moet zorgen dat de prijzen niet slechter worden en dat doen wij wel. Ik gooiden zo af en toe wel eens een balletje op bij collega-boeren, maar een heldere reactie kreeg ik nooit.“

„Dit voorjaar konden we al vroeg onder goede omstandigheden poten en zaaien. Februari was nat en toch werd er gesproken over een neerslagtekort in het voorjaar. Maar dat was helemaal niet waar. Iedereen gaat elkaar dan napraten. We roepen met ons allen: 'het is te droog, veel te droog.' Het was in april wel warm maar er was geen echte hitte.“

„Eind april zag je al volop haspels draaien. Tot half juni is er volop berekend. Onder de vroege producten hingen al volop kilo's. Ook in Frankrijk, Duitsland en België! Je kon dus toen al verwachten waar het naar toe zou gaan. Was het droog gebleven, dan waren de prijzen nu goed. Nu is het te vroeg gaan regenen en het is blijven regenen. De vroege aardappelrassen, daar zaten al genoeg kilo's onder, de latere rassen hebben op het juiste moment regen gekregen. En dus zijn de prijzen een stuk minder dan vorig jaar.“

Nadenkend kijkt hij voor zich uit, ondertussen een boterham etend. „Ik teel zelf ook Premières op zand“, gaat hij verder. „Week 29 (derde week juli, red.) is cruciaal voor de prijs, zeggen ze. Ik kon op dat moment een redelijke prijs krijgen, van acht en een halve cent per kilo. Ik was er eigenlijk niet tevreden mee, zat met 2010 in mijn hoofd maar ik heb het wel gedaan. Een collega-boer deed het op

dat moment niet, hij wilde minimaal elf cent hebben. Een paar weken later kon hij ze voor drie, vier cent wegdoen.“

„Weet je, als een collega komt met het verhaal dat de prijs aan het dalen is, dan zeg ik altijd: stop daarmee, want dat scheelt meteen een paar cent. Iedereen gaat met diezelfde boodschap op stap. Het gaat zichzelf versterken. Dat is de psychologie van de economie. Economie is geen wetenschap, meer een soort gevoel, sentiment. Je kunt het uitvergroten door het te benadrukken.“

„Ik heb een hekel aan elkaar napraten. Dat is zonde van mijn adem. Schrijf ook maar op dat wij boeren kruiperig zijn. Dat komt nog voort uit de tijd dat het grootste deel van de akkerbouwers pachters waren. Als pachter moest je naar de hoge heer om te betalen. Dan ontwikkel je een soort kruiperigheid. Dat kost jaren, generaties om dat eruit te krijgen. Heel wat belangrijke Nederlanders zijn van akkerbouw komaf. Er zit veel meer in ons. Waarom moeten wij onderdanig zijn naar de handel? De tijd van voedseloverschotten ligt achter ons. We gaan naar voedseltekorten toe. Voedsel zal structureel relatief duurder worden dan andere goederen. Waarom zouden we dan nog kruiperig moeten zijn? Slechte jaren zullen er altijd blijven, maar minder in aantal. Waarom dan zo diep zakken? In 2004 was het ook een slecht jaar. Het graan is nu echter dubbel zoveel waard, terwijl de aardappels net zo slecht zijn. Dan kun je je afvragen waarom dat zo is. Volgend jaar schijnt er nog maar een graanvoorraad in de EU te liggen van zes weken. Ik snap niet dat de politiek dat niet doorheeft.“

„Als die prijs dan zo laag is, dan moet je je product niet meer op de markt af willen zetten. Doe het maar in het veevoer of in een biovergister. Een paar jaar geleden zijn er nog wel eens ideeën op tafel gekomen bij de

Nederlandse Akkerbouw Vakbond en de LTO's om een bepaald percentage van je oogst niet aan te bieden aan de handel. Daar kon je dan voor intekenen. Je legt dan een bodem in de markt waardoor de prijs hoger gehouden wordt. Ik heb ingetekend, maar het is nooit van de grond gekomen.“

„Ik snap niet dat boeren voor drie cent hun aardappels meegeven aan de markt. Kijk, dat de prijs in dit soort jaren minder is, dat is een gegeven. Maar je moet de prijs zelf niet nog slechter maken door je aardappels voor een paar cent weg te geven. Geef het dan weg als veevoer of restproduct voor de biovergister. Dan maak je er tenminste energie van.“

„Hoe kun je het tegenover je vrouw en kinderen verantwoorden dat je wel meedoet met boeren-bling-bling, dus luxe trekkers, GPS, machines, soms mooier en groter dan nodig, terwijl er vervolgens nooit eens geld is om iets in het woonhuis te doen, bijvoorbeeld een nieuwe bank of een verbouwing van de badkamer? En als dat niet meer lukt, dan sluit ik de tent, zonder schaamte. Boeren schamen zich als ze door de slechte prijzen er niet meer uit komen en hun bedrijf moeten staken. Dat is nergens voor nodig.“

„Wat ik met mijn brief vooral wilde, was de mensen eens wakker te schudden. Ik heb dan ook behoorlijk taalgebruik toegepast, noemde ons 'labbakkerige sukkels' en 'halve randdebielen'. Iedereen heeft een mening maar niet iedereen deelt de mijne. Je mag vinden van me wat je vindt en ja, er zijn er genoeg die mij een gigantische – ... – vul het maar in vinden en dat is prima. Maar heel dit verhaal komt toch ook niet uit de lucht vallen. Mensen, word wakker, doe er zelf iets aan. Stop met elkaar na te papegaaien, stop met die kruiperigheid en stop met het weggeven van je producten aan de handel. Dat is mijn boodschap.“ ■

kruiperig'

"Waarom moeten wij onderdanig zijn naar de handel?"

Bedrijfsgegevens

Piet Hermus heeft dit jaar 52,5 ha grond in gebruik. Volgend jaar groeit zijn areaal naar ruim 70 ha. Hij heeft 10 ha aangekocht en de rest wordt bijgehuurd. Zijn bouwplan ziet er als volgt uit: 10 ha wintertarwe, 4 ha graszaad, 20 ha consumptie aardappelen van vroege tot latere rassen (Première tot Eigenheimer), 6,5 ha suikerbieten, 2,5 ha knolselderij, 7 ha plantuien, 2,5 ha zaaiuien, 6,5 ha nateelt van boerenkool (geplant op de grond waar Premières stonden).